

Zeijen, Minister Cremerstraat 8

QuickScan



JM ecologie b.v., 2023

QuickScan Zeijen, Minister Cremerstraat 8
Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R23.255

Status

1.0 (definitief)

Datum

20-12-2023

Opdrachtgever

buRO Bureau voor ruimtelijke ordening B.V.
Brabantsestraat 17
3812 PJ Amersfoort

Auteur

Tessa Mulder

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Huis te Zeijen vanaf de voorzijde.

Te citeren als

Mulder, T., 2023. QuickScan Zeijen, Minister Cremerstraat 8; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R23.255 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2023 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Globale ligging	1
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	1
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	5
2.1	Locatie	5
2.2	Ingreep	7
3	Resultaten bureaustudie en veldbezoek soortbescherming	8
3.1	Bureaustudie (NDFF)	8
3.2	Veldbezoek	9
4	Resultaten bureaustudie gebiedsbescherming	18
4.1	Natura 2000	18
4.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	19
4.3	Natuur buiten de NNN	20
5	Effecten en gevolgen soortbescherming	23
5.1	Overzicht beschermde soorten	23
5.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	24
6	Effecten en gevolgen gebiedsbescherming	25
7	Vervolgstappen soorten en gebieden	26
7.1	Soorten	26
7.2	Gebieden	27
8	Conclusie	28
	Geraadpleegde bronnen	29
	Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie	1

1 Inleiding

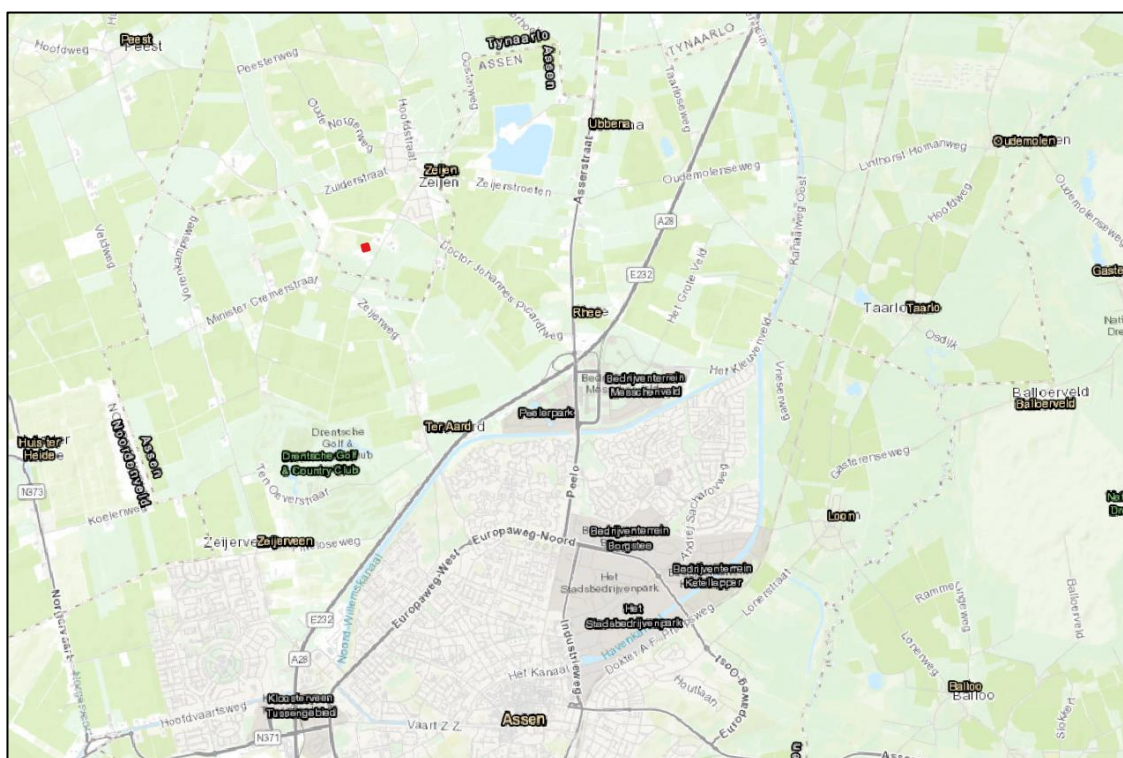
1.1 Aanleiding

In opdracht van buRO heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan soorten- en gebiedsbescherming uitgevoerd ten behoeve van de bouw van een opslagschuur voor olifantgras in Zeijen, gemeente Tynaarlo, provincie Drenthe. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied en of deze negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen op het terrein van een woonboerderij op de Minister Cremerstraat 8, ten zuidwesten van de plaats Zeijen en ten noorden van de stad Assen. Zeijen is gelegen in de gemeente Tynaarlo in de provincie Drenthe. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit boerderijen, woonboerderijen, agrarische percelen, wegen, bosschages, watergangen en woonhuizen.

De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.



Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) in Zeijen (bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Drenthe, Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. In de provincie Friesland treedt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten in werking met ingang van de Omgevingswet. De provincie Groningen hanteert geen officiële lijst, maar stelt dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk

beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan, zolang dit niet leidt tot het beschadigen van de functionaliteit van een vaste voortplantings- of rustplaats. Tevens mag de verstoring er niet toe leiden dat de leefomgeving die nodig is om de vaste voortplantings- of rustplaats te laten functioneren, in het geding komt.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen één of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

Gebiedsbescherming

De bescherming van gebieden met natuurwaarden valt op te delen in categorieën. De bescherming van deze gebieden komt deels voort uit de Wet natuurbescherming en deels vanuit provinciaal beleid. De wijze en mate van bescherming varieert tevens. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Natura 2000-gebieden;
2. het Natuurnetwerk Nederland;
3. provinciaal beschermde natuurgebieden.

De Natura 2000-gebieden zijn beschermd onder hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland vindt zijn oorsprong in de Wnb, maar wordt uitgewerkt middels provinciaal beleid. De provinciaal beschermde natuurgebieden zijn middels provinciaal beleid beschermd.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn speciale beschermingszones aangewezen welke onderdeel uitmaken van een Europees ecologisch netwerk; de Natura 2000-gebieden. Het doel van de Natura 2000-gebieden is het behoud en herstel van natuurlijke habitats en van de gunstige staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn en de Habitatsrichtlijn binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Per Natura 2000-gebied is een beheerplan opgesteld waarin de inrichting, het beheer en het gebruik van een Natura 2000-gebied is vastgelegd.

Een plan of project wat buiten het beheerplan valt en significant negatieve gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben (zowel afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten), mag enkel worden uitgevoerd indien een vergunning verkregen is. Om te bepalen of een plan significant negatieve gevolgen kan hebben, en daardoor een vergunning en passende beoordeling noodzakelijk zijn, kan een voortoets worden uitgevoerd.

Natuurnetwerk Nederland

In de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de provincies zorgen voor de totstandkoming van een landelijk samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland'. Door de verschillende natuurgebieden in Nederland te verbinden kunnen soorten zich verspreiden en kan uitwisseling tussen verschillende populaties plaatsvinden. De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke orderingsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en is dus planologisch beschermd. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Provinciaal beschermde natuurgebieden

Tot slot bestaan er diverse provinciaal beschermde natuurgebieden. De bescherming van deze gebieden wordt middels provinciaal beleid geregeld en valt derhalve tevens niet onder de Wet natuurbescherming. In Drenthe betreffen dit waardevolle bosgemeenschappen en bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap. Daarnaast heeft Drenthe regelgeving omtrent bosclustering.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande wijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en rond het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming en de gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de bescherming Houtopstanden.

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande werkzaamheden en/of wijziging meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn. De ligging van beschermde gebieden ten opzichte van het plangebied wordt vastgesteld aan de hand van online databanken van de provincies en het rijk.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Tessa Mulder van JM ecologie b.v. op 19 december 2023. Het bezoek is uitgevoerd van 10:00 tot 10:30 uur, bij 8°C en 4Bft, op een bewolkte dag met regen. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden en/of wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen op het terrein van een woonboerderij op de Minister Cremerstraat 8, ten zuidwesten van de plaats Zeijen en ten noorden van de stad Assen. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit boerderijen, woonboerderijen, agrarische percelen, wegen, bosschages, watergangen en woonhuizen.

Het plangebied is gelegen in één van de agrarische percelen, welke momenteel niet gebruikt wordt. Op de locatie van de schuur liggen een aantal stenenstapels, welke recent zijn neergelegd. Aan de oostzijde en zuidzijde van het agrarisch perceel staat bosschage van ongeveer 12 jaar oud, met soorten als wilg en zomereik. Aan de westzijde is een agrarisch perceel gelegen waar olifantgras groeit. Aan de zuidzijde van het plangebied is een ondiepe sloot, welke in het voorjaar droog komt te liggen. Aan de oostzijden is tevens een sloot welke niet droog komt te liggen in de zomer.

Afbeelding 2.1 geeft een overzicht van het plangebied. Afbeeldingen 2.2 tot en met 2.7 geven een impressie van het plangebied en de omgeving.



Afbeelding 2.1. Het plangebied (rood omlijnd) in Zeijen (bron achtergrond: Esri).



Afbeelding 2.2. Plangebied gezien vanaf noorden.



Afbeelding 2.3. Stenen stapels op de locatie van de schuur.



Afbeelding 2.4. Ondiepe sloot aan de zuidzijde van het plangebied.



Afbeelding 2.5. Bosschage langs het plangebied.



Afbeelding 2.6. Pad naar plangebied wat gebruikt gaat worden voor materiaal.

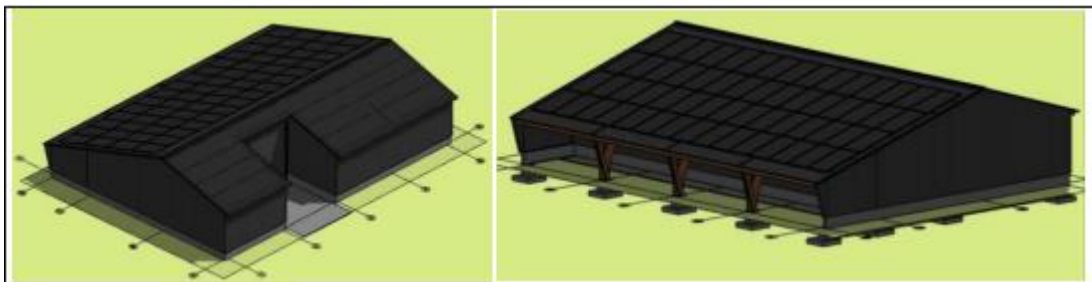


Afbeelding 2.7. Sloot ten oosten van het plangebied.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens een opslagschuur neer te zetten voor de opslag van olifantgras. De planning is om in het voorjaar van 2024 te starten met de bouw. De schuur zal ongeveer 19 meter lang worden en 14 meter breed. Bestaande wegen en toegangen zullen gebruikt worden om het materiaal naar het plangebied te brengen. Voor de werkzaamheden zullen geen gebouwen, bomen of watergangen worden aangetast.

In afbeelding 2.8 is een tekening van de schuur weergegeven.



Afbeelding 2.8. Schematische tekening van de opslagschuur (bron: KR8 architecten).

3 Resultaten bureaustudie en veldbezoek soortbescherming

3.1 Bureaustudie (NDFF)

Om een inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde natuurwaarden binnen en in de omgeving van het plangebied, wordt onder andere gekeken naar de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In deze database staan gevalideerde waarnemingen van zowel beschermde, als niet-beschermde soorten. Om een representatief beeld te krijgen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar binnen, en in een straal van 2500 meter rondom het plangebied. In onderstaande tabel zijn de bekende beschermde soorten uit de NDFF weergegeven.

Tabel 3.1. Uit de bureaustudie bekende vogels met jaarrond beschermde nesten, Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Soortgroep	Soortnaam	Beschermingsregime (Wnb)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Aalscholver	Artikel 3.1
	Blauwe reiger	Artikel 3.1
	Boomvalk	Artikel 3.1
	Bosuil	Artikel 3.1
	Gierzwaluw	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart	Artikel 3.1
	Havik	Artikel 3.1
	Huismus	Artikel 3.1
	Huiszwaluw	Artikel 3.1
	Kerkuil	Artikel 3.1
	Raaf	Artikel 3.1
	Ransuil	Artikel 3.1
	Ringmus	Artikel 3.1
	Roek	Artikel 3.1
	Slechtvalk	Artikel 3.1
	Sperwer	Artikel 3.1
	Steenuil	Artikel 3.1
	Wespendief	Artikel 3.1
Zoogdieren	Boommarter	Artikel 3.10
	Das	Artikel 3.10
	Eekhoorn	Artikel 3.10
	Otter	Artikel 3.5
	Steenmarter	Artikel 3.10
	Vleermuizen*	Artikel 3.5
Reptielen	Hazelworm	Artikel 3.10
	Levendbarende hagedis	Artikel 3.10
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Artikel 3.10
	Heikikker	Artikel 3.5
	Poelkikker	Artikel 3.5
Vlinders	Grote vos	Artikel 3.10
	Grote weerschijnvlinder	Artikel 3.10

Vaatplanten

Zweedse kornoelje

Artikel 3.10

*Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

De resultaten van de bureaustudie zijn gedurende het veldbezoek benut als hulpmiddel voor het bepalen welke soorten mogelijk binnen en rond het plangebied voor kunnen komen.

3.2 Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek is, naast het plangebied, een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.2.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van een aantal vogelsoorten zijn ook de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie jaarrond beschermd zijn (categorie 1 tot en met 4) en soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5). Alle provincies hanteren een eigen lijst met (potentieel) jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen. Een overzicht van de soorten per provincie is weergegeven in bijlage 1.

In onderstaande alinea's worden de soorten met een jaarrond beschermd nest en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie behandeld. Daarnaast worden de soorten met potentieel jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen behandeld die kunnen voorkomen binnen het plangebied of de directe omgeving. Hierbij wordt afgewogen of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die de jaarronde bescherming kunnen rechtvaardigen.

Jaarrond beschermde nesten

De bosschages in de directe omgeving van het plangebied bevatten jonge bomen van maximaal 12 jaar oud. Deze bomen zijn nog erg klein en bevatten hierdoor geen holtes. Tevens zijn in de bomen geen jaarrond beschermde nesten of nestkasten aanwezig en de kleine bomen zijn niet geschikt als roestplaats voor ransuilen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, havik, raaf, ransuil, roek, sperwer en wespandief in de directe omgeving van het plangebied kunnen worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen watergangen aanwezig welke groot genoeg zijn om te dienen als nestlocatie voor de grote gele kwikstaart. Ook zijn geen gebouwen of bruggen aanwezig binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (huiszwaluw) met invliegmogelijkheden (gierzwaluw, huismus, kerkuil, steenuil). Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreken hoge gebouwen met speciale nestkasten, hoge palen of masten en hoge kale bomen met nestmogelijkheden (slechtvalk). Ook zijn er geen boomholten of nestkasten aangetroffen (ringmus).

Mogelijk jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest. Wel kunnen soorten als buizerd, gekraagde roodstaart, merel en diverse spechtensoorten tot broeden komen rondom het plangebied. Er gelden echter geen zwaarwegende ecologische redenen om deze soorten als jaarrond beschermd te beschouwen, gezien er voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is in de omgeving, zoals in tuinen en bosschages rondom het plangebied. Voor deze soorten geldt daarom hetzelfde als voor 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is binnen en rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bosschages en struiken rond plangebied kunnen diverse zangvogels als merel en vink tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 5.2.

3.2.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig waar zich mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in bevinden. Tevens zijn de bomen in de omgeving te klein, waardoor deze geen geschikte holtes bevatten voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Vliegroutes

De bosschage langs het plangebied dient mogelijk als vliegroute voor vleermuizen. Er zijn in de omgeving echter voldoende alternatieve vliegroutes van betere kwaliteit aanwezig, waardoor de bosschage geen essentiële vliegroute is. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Foerageergebied

De directe omgeving van het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn in de omgeving echter genoeg alternatieve foerageergebieden van betere kwaliteit, waardoor de directe omgeving van het plangebied geen essentieel foerageergebied is. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

3.2.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de boommarter, das, eekhoorn, otter en steenmarter.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de boommarter. De bosschage langs het plangebied bevatten geen geschikte verblijfplaatsen voor de boommarter door het ontbreken van holtes in de bomen en het ontbreken van geschikte hopen van andere zoogdieren. Mogelijk kan de bosschage wel gebruikt worden als foerageergebied, echter is er genoeg alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig, waardoor deze bosschage geen essentieel foerageergebied voor de boommarter is. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de boommarter in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van de das. De bosschages binnen straal van 250 meter rondom het plangebied bevatten geen dassenburchten. Mogelijk kan het agrarisch perceel van het plangebied gebruikt worden als foerageergebied van de das, echter is er voldoende foerageergebied aanwezig in de omgeving, waardoor het plangebied geen essentieel foerageergebied is voor de das. De aanwezigheid van de das in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van eekhoorn. De bosschage in de directe omgeving van het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van eekhoorn en mogelijk geschikte holtes. Deze zijn niet aangetroffen. De bosschage kan gebruikt worden als foerageergebied van de eekhoorn, echter is er voldoende foerageergebied aanwezig in de omgeving, waardoor het plangebied geen essentieel foerageergebied is voor de eekhoorn. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de eekhoorn in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van otter. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen watergangen aanwezig welke groot genoeg zijn om te dienen als leefgebied van de otter. Vanwege de afstand tot geschikte watergangen, wordt niet verwacht dat de otter de directe omgeving van het plangebied gebruikt als rustplaats. De aanwezigheid van de otter in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de steenmarter. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen woningen of holtes aanwezig, welke kunnen dienen als rustplaats. De stenen stapels zijn zeer recentelijk neergelegd, waardoor niet verwacht wordt dat deze gebruikt worden als rustplaats. De aanwezigheid van de steenmarter in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Overige beschermde zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (walvisachtigen, gewone zeehond, grijze zeehond en walrus), grote waterrijke milieus met voldoende dekking en moerasgebieden, watergangen met een rijke oeverbegroeiing en onderwatervegetatie (bever, Noordse woelmuis, waterspitsmuis) aanwezig. Ten slotte valt het plangebied buiten het tot nu toe bekende verspreidingsgebied van de veldspitsmuis, wild zwijn, damhert, edelhert, grote bosmuis en wolf. Tevens valt het bekende verspreidingsgebied van meerdere soorten buiten het plangebied, enkele zoogdiersoorten (gewone hamster, hazelmuis, lynx, wilde kat en eikelmuis) komen van nature alleen in Zuid-Limburg voor, waardoor de aanwezigheid van deze beschermde zoogdiersoorten wordt uitgesloten.

3.2.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde reptielen. Het gaat hier om de hazelworm en levendbarende hagedis.

Hazelworm

De hazelworm komt in een breed scala aan vochtige habitats met voldoende dekking van dichte vegetatie voor. De meeste waarnemingen worden echter gedaan in heide- en bosgebieden. Daarnaast komt de soort onder andere voor in houtwallen, struwelen, bermen en ruderaire terreinen. De hazelworm leidt een verborgen levenswijze en houdt zich graag schuil onder stenen, dood hout, afval en tussen bodemstrooisel (RAVON, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de hazelworm. Het plangebied zelf bevat geen geschikt habitat door het ontbreken van genoeg beschutting en voedselaanbod. De bosschage langs het plangebied bevat mogelijk geschikt leefgebied van de hazelworm. De aanwezigheid van de hazelworm in de directe omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op hazelworm staan beschreven in paragraaf 5.2.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis leeft in Nederland met name in heide- en hoogveengebieden en in veel beperktere mate langs infrastructuur, bosranden en duingebieden. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn, maar ook open plekken om te zonnen. Een structuurrijke vegetatie is daarom van belang (RAVON, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de levendbarende hagedis. Het plangebied zelf bevat geen geschikt habitat door het ontbreken van genoeg beschutting en voedselaanbod. De bosschage langs het plangebied bevat mogelijk geschikt leefgebied van de levendbarende hagedis. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis in de directe omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op levendbarende hagedis staan beschreven in paragraaf 5.2.

Overige beschermde reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (dikkopschildpad, Kemps zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad), heide-, laag- en hoogveen- of duingebieden met een rijke vegetatiestructuur (gladde slang, zandhagedis, adder) of rijk begroeide watergangen met een natuurlijke oever (ringslang). De muurhagedis komt van nature alleen voor op de oude stadsmuren van Maastricht, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde reptielensoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibieën. Het gaat hier om de Alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander plant zich voort in diverse kleine, geïsoleerde watertypen, zoals (bos)poelen, vennen, vijvers en sloten. Daarnaast plant de soort zich met name in Limburg ook voort in bronbeekjes, karresporen en veedrinkpoelen. De eiafzet vindt bij voorkeur plaats in water van minder dan 10 centimeter diep met geschikte planten zoals waterpest, sterrenkroos, waterviolier en waterranonkel. Het landhabitat bevindt zich meestal op korte afstand, hooguit enkele honderden meters, van het voortplantingswater. De actieradius bedraagt circa 400 meter (RAVON, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de Alpenwatersalamander. Het plangebied zelf bevat geen geschikt habitat door het ontbreken van genoeg beschutting en voedselaanbod. In de directe omgeving van het plangebied zijn twee kleine vijvers en een sloot welke mogelijk geschikt zijn als voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander. De bosschage kan mogelijk gebruikt worden als

overwinteringshabitat. De aanwezigheid van de Alpenwatersalamander in de directe omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op Alpenwatersalamander staan beschreven in paragraaf 5.2.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de heikikker. Het plangebied zelf bevat geen geschikt habitat door het ontbreken van genoeg beschutting en voedselaanbod. In de directe omgeving van het plangebied zijn twee kleine vijvers en een sloot welke mogelijk geschikt zijn als voortplantingswater voor de heikikker. De bosschage kan mogelijk gebruikt worden als overwinteringshabitat. De aanwezigheid van de heikikker in de directe omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op heikikker staan beschreven in paragraaf 5.2.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveenengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de poelkikker. Het plangebied zelf is geen geschikt leefgebied door het ontbreken van watergangen en genoeg beschutting. In de directe omgeving van het plangebied zijn twee kleine vijvers en een sloot welke mogelijk geschikt zijn als voortplantingswater voor de poelkikker. De bosschage kan mogelijk gebruikt worden als overwinteringshabitat. De aanwezigheid van de poelkikker in de directe omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op poelkikker staan beschreven in paragraaf 5.2.

Overige beschermde amfibieën

Het plangebied valt buiten het huidige bekende verspreidingsgebied van boomkikker en knoflookpad. Tevens zijn er geen poelen, vennen of ondiepe watergangen (rugstreeppad) in de omgeving aanwezig, of watergangen in een bosrijke omgeving (kamsalamander), of de watergangen in de omgeving zijn breed, verbonden met andere watergangen en bevatten waarschijnlijk veel vis, waardoor dit ongeschikt habitat is voor overige beschermde amfibieënsoorten. De geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad, vinpootsalamander en vuursalamander komen daarnaast van nature alleen voor in Noord-Brabant en Zuid-Limburg, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde amfibieënsoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.6 Vissen

In de omgeving van het plangebied is geen marine habitat (houting, steur) of stromende rivieren, beken en meren met zuurstofrijk water aanwezig (beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal). Tevens zijn er geen ondiepe watergangen aanwezig met een uitbundige waterplantengroei en dikke modderlaag (grote modderkruiper). De aanwezigheid van deze beschermde vissoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.7 Vlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde vlindersoorten. Het gaat hier om de grote vos en grote weerschijnvlinder.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. In de omgeving van het plangebied is één waarneming gedaan van de grote vos. In de bosschage staan wilgen, echter zijn deze nog klein en niet vrijstaand, waardoor deze bomen geen geschikt microklimaat bevatten om geschikt te zijn als waardboom voor de grote vos. Essentieel leefgebied van de grote vos in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen. De grote weerschijnvlinder is een weinig mobiele vlinder, maar er liggen soms vele kilometers tussen de boom waar de vlinders vliegen en de plek waar de rups zich ontwikkelt. Daarom zijn er veel waarnemingen buiten het essentiële leefgebied van de soort. De grote weerschijnvlinder zet eieren af hoog in de toppen van wilgen (voornamelijk de boswilg, maar soms ook in de grauwe wilg). De top van deze wilgen moeten volop in de zon staan vanwege de warmte, maar de omgeving moet ook een hoge luchtvochtigheid bevatten. Indien de bomen veel in de wind staan is de luchtvochtigheid onvoldoende. Daarom worden eieren vrijwel altijd in luwe en zonrijke locaties zoals inhammen langs brede bospaden afgezet (Vlinderstichting, z.d.). In de omgeving van het plangebied is één waarneming gedaan van de grote weerschijnvlinder. In de bosschage staan wilgen, echter zijn deze nog klein en niet vrijstaand, waardoor deze bomen geen geschikt microklimaat bevatten om geschikt te zijn als waardboom voor de grote weerschijnvlinder. Essentieel leefgebied van de grote weerschijnvlinder in de directe omgeving van het plangebied kan worden uitgesloten.

Overige beschermde vlindersoorten

De meeste vlindersoorten zijn sterk gebonden aan het voorkeurs habitat, vaak in natuurgebieden, en zijn afhankelijk van de aanwezigheid van waardplanten. Tevens zijn er van veel soorten slechts enkele, geïsoleerde populaties bekend, of komen deze alleen voor in een specifieke regio in Nederland, als (Zuid) Limburg (donker pimperlblauwtje, bruin dikkopje, spiegeldikkopje), de Weerribben (grote vuurvlinder), de Veluwe (bosparelmoervlinder, kleine heivlinder, grote parelmoervlinder), Waddeneilanden (grote parelmoervlinder) of de Moerputten in Noord-Brabant (pimperlblauwtje).

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een natuurgebied met hoogveen, vennen en moeras (veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje), kruidenrijke schrale graslanden (veldparelmoervlinder, zilveren maan, kommavlinder, aardbeivlinder), vochtige loofbossen (kleine ijsvogelvlinder en bruine eikenpage), heide of duinen (duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, aardbeivlinder), waar diverse beschermde vlindersoorten kunnen voorkomen. Van de soorten die tevens buiten natuurgebieden worden waargenomen, zoals sleedoornpage, teunisbloempijlstaart en iepenpage, zijn geen waardbomen- en planten waargenomen binnen en rond het plangebied. Tot slot zijn enkele beschermde vlindersoorten reeds verdwenen uit Nederland (tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje en moerasparelmoervlinder), of worden sporadisch waargenomen als dwaalgast (apollovlinder en boszandoog). De aanwezigheid van deze beschermde vlindersoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.8 Libellen

De meeste libellensoorten zijn sterk gebonden aan hun voorkeurs habitat, welke voor de meeste beschermde libellensoorten langs rivieren en beken (gaffellibel, rivierrombout, beekrombout, bosbeekjuffer, gewone bronlibel), laagveen en hoogveenmoerassen (hoogveenglanslibel), vennen (gevlekte witsnuitlibel, Noordse winterjuffer, sierlijke witsnuitlibel, gevlekte glanslibel, speerwaterjuffer) en heidevelden (overwintering Noordse winterjuffer) ligt. De groene glazenmaker komt daarnaast alleen voor bij sloten met een dichte krabbenscheervegetatie, welke niet aanwezig zijn.

Enkele soorten behoeven zeer specifiek habitat, zoals voedselarme tot iets voedselrijkere vennen en bosplasjes met (vaak) waterlelies (oostelijke witsnuitlibel), laagveen en heldere, matig voedselrijke wateren met kniediep water en vegetatie van verticale stengels van lisdodde, riet en holpijp (donkere waterjuffer), begroeide moerassige plaatsen en verlandingszones van matig voedselarme vennen en petgaten (Kempense heidelibel) of zonnige, vaak kalkrijke stroompjes en bronnen met rijke water- en oevervegetatie met bij voorkeur kleine watereppe (mercurwaterjuffer). Waarnemingen van deze soorten zijn vaak afkomstig uit een specifieke geografische regio, zoals de Catspoele en Dellebuursterheide (oostelijke witsnuitlibel), de Weerribben en voorheen het Naadermeer (donkere waterjuffer) en zeer specifieke locaties in Limburg en voorheen Noord-Brabant en Overijssel (mercurwaterjuffer). De Kempense heidelibel is van origine alleen bekend in de Kempen, echter heeft het verspreidingsgebied van de soort zich in de afgelopen jaren flink uitgebreid. Vanwege de afwezigheid van genoemde habitattypen in combinatie met de geografische ligging van het plangebied, wordt aanwezigheid van deze beschermde libellensoorten uitgesloten.

3.2.9 Kevers

De beschermde keversoorten in Nederland zijn afhankelijk van bossen met dood eikenhout (vliegend hert, heldenbok), populierenhout (vermiljoenkever) en holle bomen (juchtleerkever), of sloten en kanalen zonder krooslaag (gestreepte waterroofkever) en grote vennen (brede geelgerande waterroofkever). De verspreiding van een aantal van deze soorten beperkt zich tevens tot zeer specifieke locaties zoals een bos nabij Kerkrade (juchtleerkever), enkele vennen in het zuiden van Drenthe en de kop van Overijssel (brede geelgerande waterroofkever) en enkele eikenbossen bij Zwolle, bij Alkmaar en bij het rivierengebied (heldenbok), hoewel soms oude en nieuwe populaties (her)ontdekt worden. Het plangebied is niet gelegen nabij het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. Vanwege de afwezigheid van genoemde habitattypen in combinatie met de geografische ligging van het plangebied, wordt aanwezigheid van deze beschermde keversoorten uitgesloten.

3.2.10 Haften

Er is één haftensoort beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de oeveeras, welke van nature voorkwam in de rivieren in Nederland, maar echter rond 1900 verdwenen is uit Nederland. De aanwezigheid van de oeveeras wordt daarmee uitgesloten.

3.2.11 Weekdieren

Er zijn twee weekdiersoorten beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de Bataafse stroommossel en de platte schijfhoren. De Bataafse stroommossel is reeds verdwenen uit Nederland. De platte schijfhoren komt voor in een groot deel van Nederland en leeft in zoete, heldere en schone wateren met een rijke vegetatie. Vanwege de afwezigheid van dergelijke watergangen binnen en rond het plangebied wordt de aanwezigheid van de platte schijfhoren uitgesloten.

3.2.12 Kreeftachtigen

De enige beschermde kreeftachtige is de Europese rivierkreeft. Van nature kwam deze soort voor in de stroomgebieden langs de grotere rivieren. Tegenwoordig is er nog één populatie bekend van de Europese rivierkreeft op een landgoed nabij Arnhem. Het plangebied bevindt zich niet in de nabijheid van dit landgoed, waardoor de aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen kan worden uitgesloten.

3.2.13 Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde vaatplant. Het gaat hier om Zweedse kornoelje.

Zweedse kornoelje

Zweedse kornoelje geeft de voorkeur aan licht tot matig beschaduwde, droge tot vochtige, uitgesproken stikstofarme, voedselarme, humeuze zand- en venbodems. Ze groeit in vochtige heiden en borstelgraslanden, in bossen en boszomen. De plant is als wild exemplaar in Nederland enkel te vinden in een klein natuurgebied in Drenthe nabij Zeijen. Daarbuiten komt de soort niet voor (FLORON Verspreidingsatlas z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen gedaan van de Zweedse kornoelje op circa 1,5 kilometer afstand in een klein natuurgebied. Vanwege de afstand tot de waarnemingen wordt niet verwacht dat de Zweedse kornoelje aanwezig is in de directe omgeving van het plangebied.

Overige beschermde vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het riviereengebied, de duinen langs de westkust, Waddeneilanden of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Enkele plantensoorten groeien echter wel op stikstofrijke en bemeste bodems (o.a. brave hendrik, kruipend moerasscherm, brede wolfsmelk, dreps, korensla, naakte lathyrus, scherpkruid, smalle raai en wolfskers), maar komen alleen voor op specifieke geografische locaties zoals in Zuid-Limburg, of hebben andere eisen zoals een vochtige groeiplaats, specifieke bodemsoort of schaduw. Tevens verspreiden de meeste beschermde plantensoorten zich slecht, waardoor er vaak enkele geïsoleerde populaties bekend zijn. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Resultaten bureaustudie gebiedsbescherming

Middels een bureaustudie is de ligging van de verschillende beschermde natuurgebieden en/of gebieden met beschermde natuurwaarden ten opzichte van het plangebied bepaald. In dit hoofdstuk worden de kenmerken en de ligging beschreven van de natuurgebieden welke invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

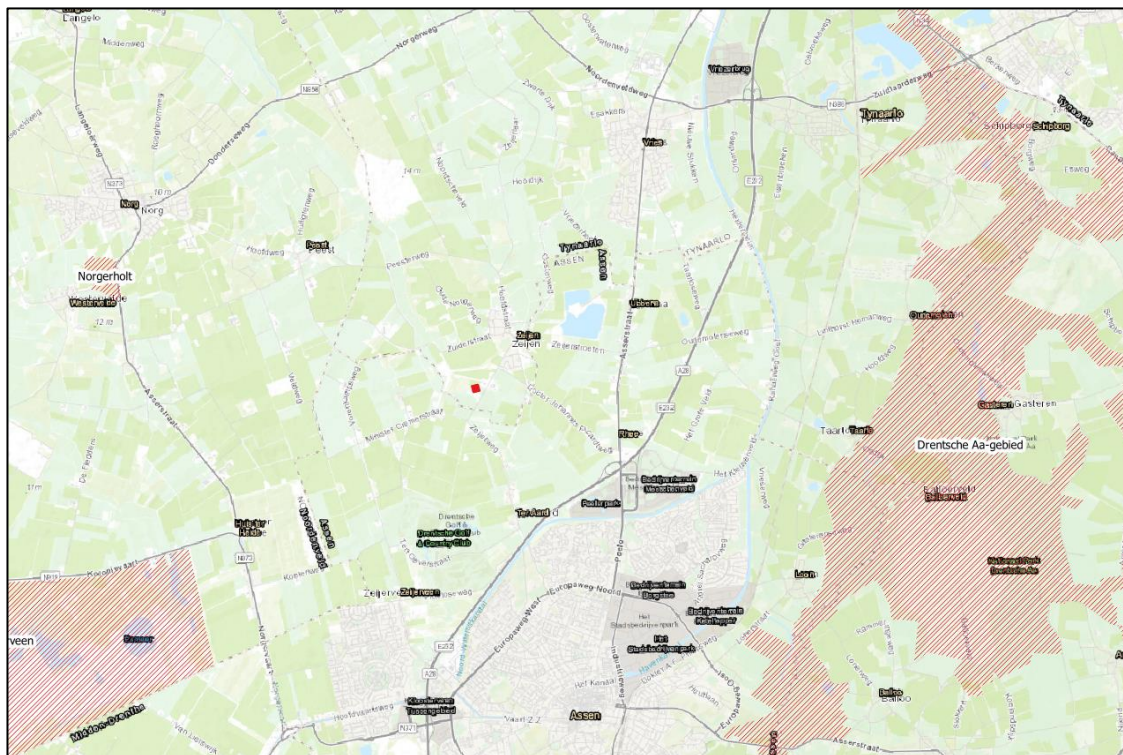
4.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Ontwikkelingen en activiteiten mogen niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Fochterloërveen op circa 5 kilometer afstand (afbeelding 4.1). Dit gebied wordt gekenmerkt door hoogveen en uitgestrektheid. Het Fochterloërveen is een Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn gebied. Binnen een straal van 25 kilometer zijn de volgende Natura 2000-gebieden aanwezig: Drensche Aa-gebied (6 kilometer), Norgerholt (6 kilometer), Witterveld (7 kilometer), Zuidlaardermeergebied (14 kilometer), Bakkeveense Duinen (15 kilometer), Leekstermeergebied (15 kilometer), Drents-Friese Wold en Leggelderveld (16 kilometer), Elperstroomgebied (18 kilometer), Drouwenerzand (19 kilometer) en Dwingelderveld (23 kilometer).

Tabel 4.1. Aangewezen Habitatsrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied 'het Fochteloërveen'.

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	Gevlekte witsnuitlibel	Geoorde fuut	Kleine zwaan
Vochtige heiden		Porseleinhoen	Wilde zwaan
Droge heiden		Paapje	Kolgans
Actieve hoogvenen		Roodborsttapuit	Wintertaling
Herstellende hoogvenen			Slobeend
			Toendrarietgans



Afbeelding 4.1. Ligging van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood) (bron achtergrond: Esri).

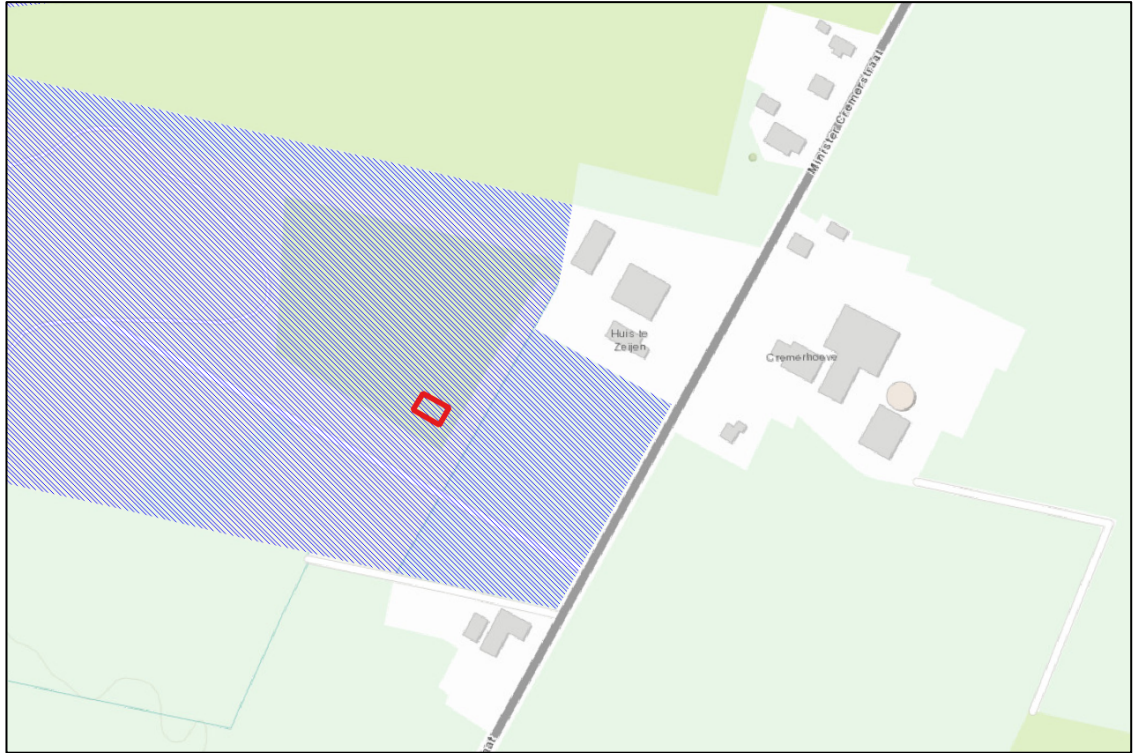
4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde diersoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wet natuurbescherming vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat bestemmingsplannen toezien opdat nieuwe plannen en projecten geen significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden conform compensatiebeleid van de provincie Drenthe.

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Drenthe geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet beoordeeld en gecompenseerd te worden.

Het plangebied is gelegen binnen een NNN-gebied (afbeelding 4.2). Dit gebied heeft het beheertype A15 dooradering.



Afbeelding 4.2. Ligging van NNN-gebieden (blauw gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrond: Esri).

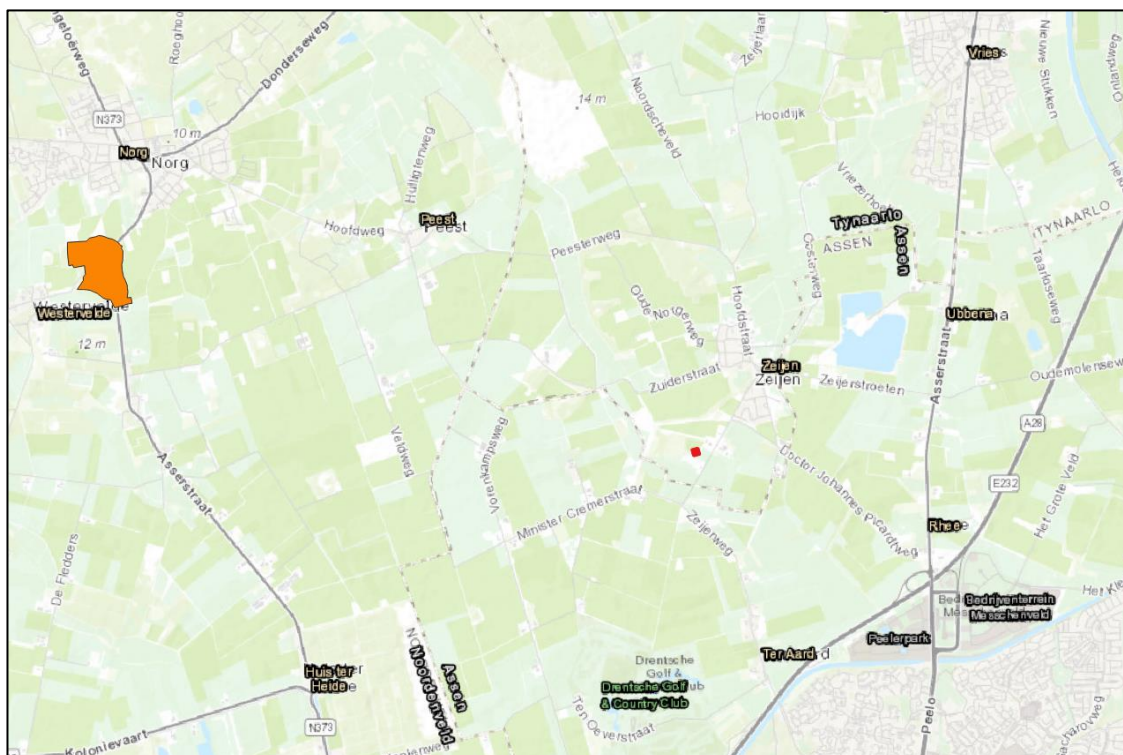
4.3 Natuur buiten de NNN

Ook buiten de EHS zijn natuurterreinen en landschapselementen te vinden. Voor de provincie Drenthe zijn dit bosclustering en waardevolle bosgemeenschappen en bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap.

4.3.1 Bosclustering en waardevolle bosgemeenschappen

Waardevolle bosgemeenschappen zijn bossen met zeldzame planten en dieren, landschappelijk waardevolle beplantingen en zeer fraaie bomen, zoals aangegeven in het Bosbeleidsplan Drenthe, juli 1996. De provincie heeft een bosuitbreidingsbeleid. Een belangrijke planologische pijler onder het bosuitbreidingsbeleid is de bosclustering. In de Omgevingsvisie Drenthe is vastgelegd dat de provincie de aanleg van nieuwe bossen en landgoederen stimuleert. Aangezien de aanleg van nieuwe bossen een middel is om grotere, aaneengesloten natuurgebieden en ecologische verbindingen te realiseren zijn in de omgevingsverordening voorwaarden opgenomen voor de locaties voor de aanleg van een nieuw bos. Indien er een nieuw bos wordt aangelegd dient met deze voorwaarden rekening gehouden te worden.

Het plangebied is niet gelegen in een gebied voor bosclustering en waardevolle bosgemeenschap (afbeelding 4.3). Het dichtstbijzijnde gebied voor bosclustering en waardevolle bosgemeenschap ligt op circa 5,6 kilometer afstand.

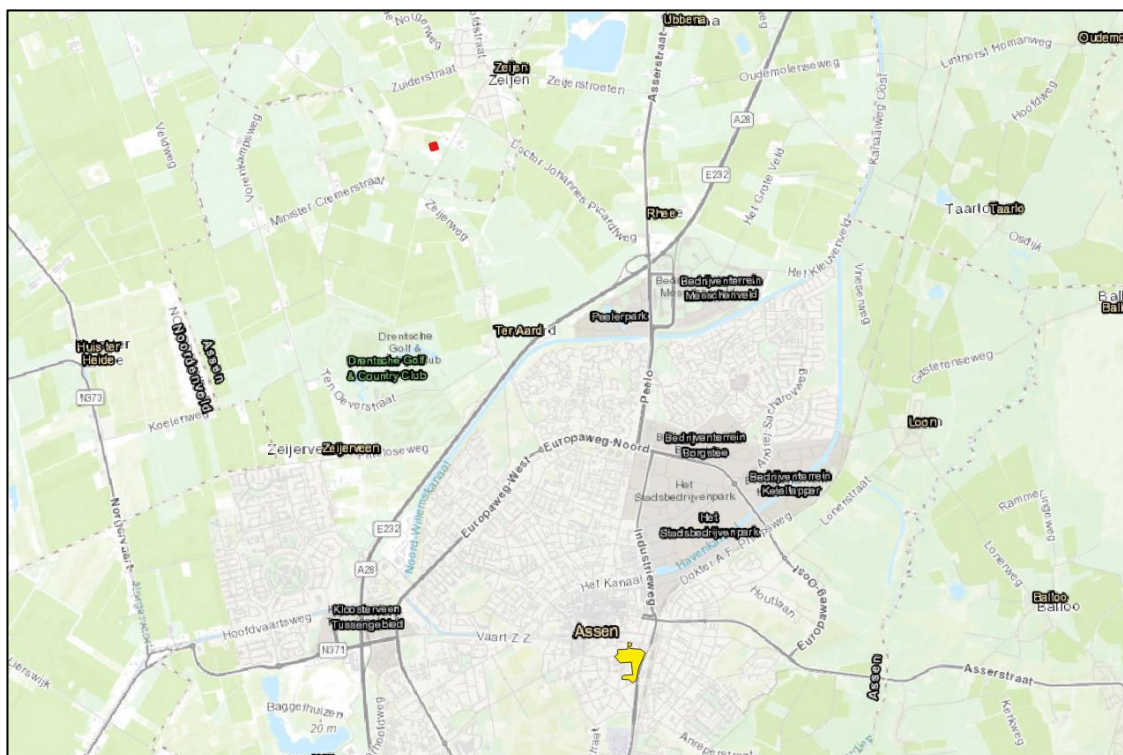


Afbeelding 4.3. Ligging van bosclustering en waardevolle bosgemeenschappen (oranje) ten opzichte van het plangebied (rood) (bron achtergrond: Esri).

4.3.2 Bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap

De provincie Drenthe kan gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen als bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap. Binnen deze gebieden is het verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten in een bijzonder provinciaal natuurgebied of bijzonder provinciaal landschap handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor de in het aanwijzingsbesluit genoemde natuurwaarden, landschappelijke waarden en aanwezige cultuurhistorische kenmerken. Momenteel betreft landgoed Overcingel te Assen het enige bijzondere provinciale natuurgebied of landschap.

Het plangebied is niet gelegen in een bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap (afbeelding 4.4). Het dichtstbijzijnde bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap ligt op circa 5,6 kilometer afstand.



Afbeelding 4.4. Ligging van bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap (geel) ten opzichte van het plangebied (rood) (bron achtergrond: Esri).

5 Effecten en gevolgen soortbescherming

5.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term "verstoringszone". Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringszone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze versturende effecten en omgevingselementen, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel.
Reptielen	Hazelworm en levendbarende hagedis.	3.10	Potentieel.
Amfibieën	Heikikker en poelkikker.	3.5	Potentieel.
	Alpenwatersalamander.	3.10	Potentieel.

5.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, worden mogelijk aanwezige broedende vogels rond het plangebied verstoord. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 7.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Reptielen

De bosschage langs het plangebied bevat mogelijk geschikt leefgebied van de hazelworm en de levendbarende hagedis. Tijdens de werkzaamheden wordt de bosschage niet aangetast. Er wordt hierdoor niet verwacht dat de werkzaamheden een negatief effect zullen hebben op de mogelijk aanwezige hazelworm en levendbarende hagedis.

Amfibieën

In de directe omgeving van het plangebied zijn twee kleine vijvers en een sloot welke mogelijk geschikt zijn als voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker. De bosschage kan mogelijk gebruikt worden als overwinteringshabitat. Tijdens de werkzaamheden wordt de bosschage en de watergangen niet aangetast. Er wordt hierdoor niet verwacht dat de werkzaamheden een negatief effect zullen hebben op de mogelijk aanwezige Alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker.

6 Effecten en gevolgen gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk worden de effecten van de geplande ingreep getoetst aan het beschermingsregime van de natuurgebieden of de gebieden met beschermde natuurwaarden (zie hoofdstuk 4). Voor bepaalde beschermde gebieden dienen ook effecten beoordeeld te worden wanneer er geen werkzaamheden plaatsvinden binnen het natuurgebied, maar er wel mogelijk effecten op kunnen zijn. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking kan lokaal plaatsvinden (bijvoorbeeld bij lichtverstoring), maar ook op zeer grote afstand (zoals bij stikstofdepositie). Ook wordt er bij enkele gebieden onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente effecten.

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Fochterloërveen (5 kilometer). Vanwege de afstand tot dit gebied en tussenliggende elementen zoals dorpen, agrarische gebied en wegen kunnen effecten door geluid, trillingen en verlichting op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten door stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, doordat stikstof over een lange afstand kan neerslaan. De werkzaamheden kunnen daardoor niet worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 7.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

NNN

Het plangebied is gelegen binnen een NNN gebied. Dit gebied heeft het beheertype A15 dooradering. Het is onduidelijk of de werkzaamheden een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het beheertype. De werkzaamheden kunnen daardoor niet worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 7.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Bosclustering of waardevolle bosgemeenschap

Het plangebied ligt niet binnen een gebied voor bosclustering of waardevolle bosgemeenschap. De dichtstbijzijnde is op 5,6 kilometer afstand. Door de afstand zullen de werkzaamheden geen effect hebben op dit gebied.

Bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap

Het plangebied ligt niet binnen een bijzonder provinciaal natuurgebied of landschap. De dichtstbijzijnde is op 5,6 kilometer afstand. Door de afstand zullen de werkzaamheden geen effect hebben op dit gebied.

7 Vervolgstappen soorten en gebieden

In dit hoofdstuk worden de vervolgstappen beschreven voor de soorten en gebieden waarvan in hoofdstuk 5 en 6 zijn bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgstappen kunnen bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten of om een nadere analyse naar de effecten op een gebied uit te voeren. Maar de vervolgstap kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is of dat er compensatie moet worden gerealiseerd. Tevens kan een specifieke werkwijze worden omschreven waardoor negatieve effecten worden voorkomen en de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing.

Tabel 7.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel.	Specifieke werkwijze.

7.1 Soorten

7.1.1 Algemene broedvogels

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van (fluit)linten in grasland kunnen weidevogels en grondbroeders buiten het plangebied gehouden worden;

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

7.2 Gebieden

7.2.1 Natura 2000

Voor effecten door verzuring en vermesting door stikstof-depositie dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd waarbij de effecten op alle Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 kilometer beoordeeld dienen te worden.

7.2.2 NNN

Omdat het onduidelijk is of de werkzaamheden een negatief effect hebben op het NNN-gebied met het beheertype A15 dooradering, dient overleg plaats te vinden met bevoegd gezag.

8 Conclusie

In opdracht van buRO heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan soorten- en gebiedsbescherming uitgevoerd ten behoeve van de bouw van een opslagschuur voor olifantgras in Zeijen, gemeente Tynaarlo, provincie Drenthe. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming op te sporen. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming en de gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Uit de QuickScan is gebleken dat algemene broedvogels mogelijk aanwezig zijn en dat effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kunnen worden.

Voor algemene broedvogels heeft het de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin of te midden van het vogelbroedseizoen, dienen de maatregelen gevolg te worden zoals beschreven in paragraaf 7.1.1.

Voor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd zoals beschreven in paragraaf 7.2.1.

Voor de effecten van de werkzaamheden op het NNN-gebied, dient overleg plaats te vinden met bevoegd gezag zoals beschreven in paragraaf 7.2.2.

Gorredijk, december 2023
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFD), geraadpleegd op 18 december 2023.
- BIJ12, 2017, 2021 en 2023. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- FLORON (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie

Provincie Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Utrecht en Groningen*

Tabel 1. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, = Utrecht en Groningen*.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

**De provincie Groningen heeft met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming in 2017 gesteld dat er geen vaste lijst met jaarrond beschermde nesten wordt gehanteerd in de provincie Groningen, maar dat jaarronde bescherming afhankelijk is van de essentie van een nest. Wel erkent de provincie Groningen de lijsten van andere bevoegde gezagen. Om deze reden wordt de meest frequent gebruikte lijst jaarronde beschermde nesten gehanteerd en worden overige soorten met een essentieel nest toegevoegd indien van toepassing.*

Provincie Drenthe

Tabel 2. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Drenthe.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Sperwer	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Steenuil	1	Boerenzwaluw	5
Boomvalk	4	Wespendief	4	Buizerd	5
Bosuil	3	Zeearend	4	Gekraagde roodstaart	5
Draaihals	4	Zwarte specht	3	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Zwarte stern	2	IJsvogel	5
Grote gele kwikstaart	3	Zwarte wouw	4	Kleine bonte specht	5
Havik	4			Kokmeeuw	5
Huismus	2			Kraanvogel	5
Huiszwaluw	2			Middelste bonte specht	5
kerkuil	3			oeverzwaluw	5
Oehoe	3			Paapje	5
Raaf	3			Ruigpootuil	5
Ransuil	4			Scholekster	5
Ringmus	2			Spreeuw	5
Rode wouw	4			Torenvalk	5
Roek	2			Visdief	5
Slechtvalk	3			Wilde zwaan	5

Categorie 1: nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest en niet tot nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel om zich elders te vestigen. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

Provincie Limburg

Tabel 3. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Limburg.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	2	Bijeneter	4
Boomvalk	3	Blauwe reiger	4
Bosuil	2	Buizerd	4
Gierzwaluw	2	Draaihals	4
Grote gele kwikstaart	2	Grauwe klauwier	4
Havik	3	Grutto	4
Huismus	2	IJsvogel	4
Huiswaluw	2	Kramsvogel	4
Kerkuil	1	Kwartelkoning	4
Oehoe	1	Oeverwaluw	4
Ooievaar	2	Paapje	4
Raaf	3	Ringmus	4
Ransuil	3	Roerdomp	4
Rode wouw	3	Sperwer	4
Roek	1	Spotvogel	4
Slechtvalk	2	Visdief	4
Steenuil	1	Wulp	4
Torenvalk	3	Zomertortel	4
Wespendief	3	Zwarte specht	4
Zwarte wouw	3		

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.

Categorie 4: vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel is om elders een nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Provincie Overijssel

Tabel 4. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Overijssel.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5
Boomvalk	4	Bonte vliegenvanger	5
Bosuil	3	Boomklever	5
Buizerd	4	Boomkruiper	5
Gierzwaluw	2	Draaihals	5
Grote gele kwikstaart	3	Gekraagde roodstaart	5
Havik	4	Glanskop	5
Huisbus	2	Grauwe vliegenvanger	5
Huiszwaluw	2	Groene specht	5
Kerkuil	3	Grote bonte specht	5
Oehoe	3	Grutto	5
Ooievaar	3	IJsvogel	5
Raaf	4	Kleine bonte specht	5
Ransuil	4	Kortsnavelboomkruiper	5
Roek	2	Middelste bonte specht	5
Slechtvalk	3	Oeverzwaluw	5
Sperwer	4	Ringmus	5
Steenuil	1	Spreeuw	5
Torenvalk	4	Tapuit	5
Wespendief	4	Tureluur	5
Zeearend	4	Veldleeuwrik	5
Zwarte specht	3	Wulp	5
Zwarte wouw	4	Zomertortel	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terug keren naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen.

Provincie Flevoland

Tabel 5. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihals	5b	Rode wouw	5a
Huismus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiswaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	IJsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenavalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

¹) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

²) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Categorie 1: nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5a: in beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale staat van instandhouding van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.

Categorie 5b: in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

Provincie Friesland

Tabel 6. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland (tot inwerkingtreding Omgevingswet).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. In onderstaande tabel is opgenomen welke soorten met ingang van de omgevingsverordening jaarrond beschermd zijn in de provincie Fryslân.

Tabel 7. Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland vanaf inwerkingtreding Omgevingswet (mogelijk vanaf 2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Ransuil	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Ringmus	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Roek	2	Boerenwaluw	5
Bosuil	3	Slechtvalk	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Sperwer	4	Eider	5
Draaihals	4	Steenuil	1	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Stormmeeuw	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Torenvalk	3	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Wespendief	4	Grutto	5
Grote stern	2	Zeearend	4	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Zwarte specht	3	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Zwarte stern	2	Kokmeeuw	5
Huismus	1	Zwarte wouw	4	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Zwartkopmeeuw	2	Middelste bonte specht	5
IJsvogel	3			Oeverwaluw	5
Kerkuil	1			Paapje	5
Lepelaar	2			Ruigpootuil	5
Noordse stern	2			Scholekster	5
Oehoe	3			Spreeuw	5
Ooievaar	3			Strandplevier	5
Purperreiger	2			Visdief	5
Raaf	3			Zilvermeeuw	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.